XVI. évfolyam. Pécs, 1888. október 20-án. 42-ik szám.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Postán vagy Pécsett házhoz küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 frt — kr.
FÉL ÉVRE 2 „ 50 „
NEGYED ÉVRE 1 „ 25 „
EGYES SZÁM 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók
Weidinger Nándor könyvkereskedésében
(Széchényi-tér.)

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasábos petitsor egyszeri megjelenéséért 6 kr., 3-szoriért 5 kr., 10-szeriért 4 kr. fizetendő.
Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
A nyílttér 1 petit sora 10 kr.
A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztőség:
János-utcza 8-ik szám.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizethetni helyben: a kiadóhivatalban, **KÖSZL JÁNOS** úrnál a városház épületben, **LILL JÁNOS** úrnál a budai külvárosban, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.
☞ Kéziratok vissza nem adatnak. ☜

Kiadóhivatal:
János-utcza 8-ik szám.

A parlamenti ülésszak elején.

A honatyák ismét egybegyültek. Megélénkültek a Sándor-utczai palota helyiségei; sürgés-forgás mutatkozik a folyosókon; a hirlaptudósitók padjai tömve vannak, a közönség ellepi a karzatokat, a buffet is megtelik, sőt az ülésterem is megnépesül. A képviselők megéljenzik pártjuk vezérét, az uj minisztert és az uj kollegákat.

Még néhány napig fog tartani míg ujra belejönnek az uj kerékvágásba és az ügyeket annak rendje és módja szerint lebonyolitják.

Négy hónapig tartott a pihenő. Egy részük joggal és méltán vonulhatott vissza, büszke öntudattal járulhatott választói elé, hogy beszámoljon nekik azzal amit végzett, a mivel érdemesnek mutatta magát arra, hogy az ország egyik kerületét képviselhesse. Megtett mindent, ami erejéből telt.

Más része a honatyáknak a dolog könnyebb végét fogta meg! El-elnézett néha az ülésekre, szavazott is, ha épen ugy hozta e véletlen, de annál pontosabb volt akkor, mikor a diurnomok fölvételéről volt a szó.

Minek is fáradtak volna.

A mi jólelkü magyar-népünk ugy se bántja őket; szeret politizálni, de akár hányszor elejti egy olyan jogát, melyről semmi körülmények közt sem volna szabad lemondania.

A polgároknak nem csak joga, hanem kötelessége is, hogy legéberebb figyelemmel kisérje a képviselőház tevékenységét általában, és különösen azon tagnak müködését, kit ők küldtek a törvényhozó testületbe.

Nem elég ha megnyugszunk abban, hogy kedvencz fővárosi lapunk vezérczikke mit tartalmaz, nem szabad megelégednünk azzal, hogy olvassuk ezeket a czikkeket, a „fekete“ mellett élvezzük az érdekesebb gyülésről irt karczolatokat és komoly tudósításokat, figyelemmel kell kisérnünk a törvényhozás egész tevékenységét, érdeklődnünk kell a javaslatok és inditványok iránt úgy mint a viták és határozatok iránt.

Hogy ez az érdeklődés eddig nagyobbára szunnyadozott, annak elég példáját láthattuk.

Csak tekintsünk azon élénk mozgalomra, melyet a regále-megváltásáról szóló törvényjavaslat keltett és azonnal láthatjuk, hogy közönségünk tud érdeklődni az alkotmányos élet minden mozzanata iránt, de csak akkor tanusitja ezt az érdeklődést valójában, mikor a dolog nagyon égeti az egyesek bőrét. A regale tulajdonosok inditották meg a mozgalmat és ők tartják ébren a figyelmet, és csak miután a különféle törvényhatóságok az ügyhöz szóltak, terjedt az érdeklődés a nagyközönség minden rétegében.

Pedig az volna helyén, hogy a polgárság minden ügyet tartson szemmel; ép oly komolyan foglalkozzék a politikával mint a hogy foglalkozik az angol nép: nem elég a „korcsma politika“, hanem az a komoly megfontolt elmélkedés szükséges, melylyel figyelemmel kell kisérnünk az államháztartásban, a közgazdaságban és a politikai ügyekben általában előforduló eseményeket.

A regále-megváltás.

Amint csak ujra megnyilt az országgyülés, a kormány sietett két törvényjavaslatot terjeszteni elő. Az egyik azt modja ki, hogy az italmérés joga ezentul állami jövedék lesz, a másik pedig afelől intézkedik, hogy azok, akik eddig az italmérési jogot magántulajdonul birták, valamiképen kárpótoltassanak.

Ez ügygyel körülbelül két hónap óta állandóan foglalkozik a sajtó és a közvélemény; bátran föltehetjük hát, hogy a közönség ösmeri az első tervezetet, mely annyi jogos ellenvetésre szolgáltatott okot. A kormány be is látta, hogy azt nem viheti keresztül, az országgyülés elé terjesztett javaslatában tehát lényeges módositásokkal találkozunk. Az uj javaslat jobb a réginél, nevezetesen méltányosabb intézkedéseket tartalmaz a regále-tulajdonosokkal szemben.

Legtöbb kifogás volt az ellen, hogy a megváltási összeg kiszámításának alapjául az 1882—1886-ki öt év jövedelmi átlaga vétetett. Ez az elv az uj javaslatban is fentartatik ugyan, de annyi kivétellel, hogy aki ez által igen nagy károkat szenvedne, érdemesnek tarthatja a nyujtott kivételes utakon megkeresni a veszett fejszének a nyelét. Nevezetes módositás továbbá, hogy az igy megállapitott tiszta jövedelemből nem 20, hanem csak 15 százalék vonatik le kezelési költség fejében.

Változatlanul maradt ellenben a régi javaslatból, hogy a regále hasznositására szolgáló épületek közül csakis azok vállatnak be, melyeket a pénzügyminiszter jónak lát, s hogy a kárpótlási összeg nem készpénzben, hanem papir-értékü kötvényekben adatik ki. A multkori javaslatra nézve számitásunk az volt, hogy annak folytán a regále-tulajdonosok körülbelül 25 százalék tőke veszteséget szenvednek. A módositott javaslat alapján számitásunk ez:

Egy, évenkint átlag 1000 frtot jövedelmező — s igy 20.000 frt tőke értéket képviselő regále-jognál levonandó kezelési költség czimén (mely valójában legfölebb 5 százalékot tesz) 15 százalék, tehát a maradék 850 frtnyi összeg szorozva huszszal, vagyis 17.000 frt teszi a megváltási összeget. Ezt azoban nem adják ki készpénzben, hanem papir-értékü sorsolási kötvényekben, melyek vagy 5 százalékkal kamatoznak, s akkor adó jár utánok.

E kötvények árfolyama semmi esetre sem fogja meghaladni az adómentes 5 százalékos papirjáradékot, mely most 91—92 közt mozog, sőt minden valószinüség szerint, legalább az első időkben, a 100 frtos névérték alig fog jelenteni 90 frtos valóságos értéket.

Vagyis a 20.000 frtos jog valóságos megváltási összege ki fog tenni 15.300 frtot. A mi pedig a jövedelmet illeti, a 17.000 frt névértékü váltsági kötvény — akár adózó 5 százalékos, akár adómentes 5 és fél legyen az, — tényleg 4 és fél százalékot fog kamatozni, vagyis a regáletulajdonosnak az egykori 1000 frt — vagy adó levonása után 900 frt — jövedelme helyén lesz csak 765 frt tiszta jövedelme. A károsodás tehát tőkében 18—19 jövedelemben 13—14 százalék.

E károsodás még tán elfogadható lenne, ha az a közönség javára esnék. De a dolog, fájdalom. Nem ugy áll. Az italmérőktől, kezdve a legkisebb szatócson és czukrászon, szed akkora engedélydijat, mely majdnem teljesen föléri azt az összeget, mely eddig az italmérési regále czimén befolyt, ezentelül kreál egy hektoliterenkint megszabott italmérési adót, mely a már is alig elviselhető ital-fogyasztási adókat ismét tetemesen növeli. A regále-megváltás tehát a fogyasztó közönséget és az ipart nemhogy megszabaditaná egy középkori kiváltság nyügétől, hanem még ujabb és nagyobb terheket ró rá.

E gazdasági hátrányokon kivül azonban van e javaslatnak egy politikailag veszedelmes része is, az t. i. mely mindazokat, akik italméréssel foglalkoznak, ekzisztenceiájuk tekintetében teljesen függésbe hozza az államkincstár közegeitől, legfőbb fokban a pénzügyminisztertől. A korcsmárosok s a kormány ugyan eddig is meglehetősen támogatták egymás létezését, de hogy ez függő viszony állandová és törvényessé tétessék, az még sem áll sem az egészséges politikai élet, sem a közmorál érdekében.

Egyszóval: az uj javaslat jobb ugyan valamivel a réginél, de még mindig annyira rossz, hogy kötelességtudó, lelkiösmeretes ember meg nem szavazhatja.

Az ágostai evangelikus gyámintézet Pécsett.

A magyarországi ágostai evangelikus egyház világi és egyházi jeleseinek találkozási tere volt e hét elején városunk. Az emlitett egyház központi gyamintézete tartá itt — ez idő szerint már 28-ik — közgyülését, mely alkalomból nem csak azok, kiket a megjelenésre hivatalos tisztük kötelezett, hanem az ország legkülönbözőbb vidékeiről jelentek meg evangelikus egyházi férfiak, kiknek tömeges látogatása a kitüzött czélt: a pécsi ev. egyház község nem nagy számu hiveinek önbizalmát fokozni, áldozatkészségét erősbiteni s vallásuk s egyházuk iránt való buzgóságukat növelni — hathatós módon előmozditotta.

A közgyülés vasárnap d. e. $^1/_2$ 11 órakor tartatott az ev. templomban, hol előzőleg isteni tisztelet volt, melyen a gyámintézeti közgyülés alkalmából elmondani szokott lendületes szép oltári imát Támer János mondotta, a predikációt pedig Bognár Endre lovász-patonai lelkész tartotta. Az ájtatosság végeztével a gyámintézet javára önkéntes adakozásból gyüjtés eszközöltetett, mi 172 frtot eredményezett.

Az istentisztelet után kezdetét vette a közgyülés. Zelenka Pál elnök (miskolczi lelkész) a gyülést megnyitván, bejelenti, hogy világi elnöktársa: báró Radvánszky Béla távirati uton fejezte ki sajnálkozását, hogy közbejött családi körülmények miatt a gyülésre el nem jöhetett, mely fölött a közgyülés sajnálkozása jegyzőkönyvileg és táviratilag is kifejeztetvén, az elnöki tisztre báró Prónay Dezső egyetemes főfelügyelő kéretett föl, ki azt nagy éljenzések között el is fogadta.

Ezután az elnök beterjeszté jelentését, tartalmas, szép beszéd kiséretében, fejtegetve abban a gyámintézet magasztos czéljait, melyek: a protestans öntudat és részvét fölkeltése, az ev. egyházi és iskolai viszonyok javitása. Az ékesszólás fegyvereivel bőven rendelkező szónok megkapó hévvel és erővel ecsetelte azon veszteségeket, melyeket a magyarországi evangelikus egyház azért szenved, mert elegendő anyagi erővel nem rendelkezvén, igen sok ev. ifju más vallásfelekezet iskolájában idegen szellemet sziv magába; iskolák, templomok jó karban nem tartatván, tönkre mennek, egyes vidékek hivei nem tömörülhetvén egyházközségekké, közönyösek lesznek egyházuk iránt, sőt attól el is idegenednek. Megrója, hogy ily szomorú viszonyok között, a helyett, hogy minden evangelikus kezet fogna egymással, egyes kerületek nem hogy előmozditották volna a gyámintézet ügyeit, mely e bajok orvoslására volna hivatva, hanem örökösen vádaskodnak ellene. A Losonczon tartott előző közgyülésen kimondatott, hogy ha Magyarországon levő 960,000 evangelikus évenként csak 5 krral járul a gyámintézet pénztárába, minden bajon segiteni lehet és mi lett az eredmény? A szükséges 48000 frt helyett begyült 8400 frt, vagyis fejenként 0·91, tehát nem egészen egy krajczár. A gyámintézet feladatai nagyok és azok elérhetésére kitartó munkásságot és ügybuzgóságot tart szükségesnek, ügy szintén szükségesnek tartja, hogy az eddiginél nagyobb figyelem fordittassék az évi adományok gyüjtésére, a törzstőke gyarapitására és az évi jövedelem okos elosztására, hogy az kapjon, ki az adományra rá van szorulva, de ne, mint eddig is történt, hogy egy-egy község, lelkész 7 frtot kap, mert ez koldus adomány, Krisztus palástján való osztozkodás, annélkül, hogy egy tisztességes ruhát lehetne venni. Különbséget kell tenni a jövőre nagy és kis czélok között. Beszéde végén, hivatkozva 26 évi hivataloskodására a gyámintézet körében, kéri hogy mentessék föl és szavazatszedő bizottság küldessék ki, hogy a jövő közgyülésen az elnökválasztás megejthető legyen, mit azonban, minthogy az elnök 3 évre választattott s e határidő csak a jövő évben telik le, a közgyülés időelőttinek mondott ki.

Ezután Jeskó Alajos a pécsi ev. egyház lelkésze köszönetét fejezte ki, hogy a gyámintézet meghivásukat elfogadva eljött, mire Prónay elnök válaszolt, megköszönve a szives fogadtatást

Következtek a tárgysorozati pontok:

A németországi Gusztáv Adolf egylet ez évben 11843 frt 8 kr. segélyt küldött.

Az egyházkerületi gyámintézeti elnökök jelentései sorát megkezdte Sárkány Sámuel, a bányai kerület elnöke. Gyüjtésének eredménye 2056 frt 80 kr. Baltik Frigyes a dunán inneni kerület elnöke 1898 frt 15 krt gyüjtött, megjegyezve, hogy az uj szabályok fölhasználásával a gyüjtés eredménye tetemesen jobb, mint előbb volt. Kiemeli, hogy kerületében minden egyház adakozott. Gyurátz Ferencz, a dunántúli kerület elnöke (pápai lelkész) 3597 frt 36 krt gyüjtött. Jelentése folyamán kitéröleg erősen ostorozta a részvétlenséget, mely a gyámintézet iránt kerületében tapasztalható. Kiemelte, hogy Veszprémben átlag minden lélek 20 krt adott, mig Tolnában egy lélekre csak $^1/_2$ kr. jut az adakozmányból. Egyuttal fölemliti, hogy a tolnai egyházak egymaguk többet kaptak, mint az egész kerület összesen. Szükségesnek tartaná, hogy az adakozás ne önkéntes, hanem kötelező legyen. Egyuttal bejelenti, hogy világi elnöktársa: Rupprecht Lajos egy szegény egyház részére 100 frtot adott; igy váltván meg magát a Pécsett való megjelenés alól. Dianischka Andor, a tiszai kerület elnöke 3312 frtot gyüjtött. Az egész évi gyámpénztári bevétel adományokból 26000 frt, 1200 frttal több mint a mult évben.

Ezután megszavaztattak az egyes egyházaknak nyujtandó segélyek. A szeretet adományt (400—400 frtot) Veszprém, Szabadka, Ruszkin és Turocz-Szt.-Márton mellőzésével Szlatina kapták. A nagy szeretet lott vigasztaló szert. Minthogy éppen tiszteket kerestek a tonkingi csapatokhoz, jelentkezett s másnap hajóra is szállt Brestben. S a mig ő, szivében szomorúsággal utazott a hullámzó tengeren, az alatt a fiatal leányka tovább táncolt, vidáman és gondtalanul, a gyertyatényben, virágok között, a zene szelid hangjainál.

*

Két év mult el. A tábornok szép palotájában még mindig fogadtak vendégeket, de a bájos leányka, ki egykor annyi főt megzavart, nem jelent meg többé a fényes katonai ünnepélyeken. A 123. ezred ezredese hirtelen meghalt, éppen az előléptetés előtt. A zajos életre most kellemetlen lét következett, korlátolt viszonyok között. Az élénk tiszteket, kik oly udvariasan tudtak körülötte sürögni-forogni, elsodorta a gyönyör és a vidám élet fuvallata. Az uj ezredesnek is volt neje és leánya. Ezeknek, a nap hatalmasainak kellett föntartani minden figyelmességet, minden bókot; a mult hatalmasainak csupán az utczai szórakozott üdvözlet és a zavart kitérés maradt fönn.

Ilyenkor a két nő keserüen mosolygott és lassan mentek tovább. Utjuk a parkba vezette őket s ott a zöld gyepszönyeg szélén elvezték a szép ősz kellemes melegét, melynek napja a szobrok márványát arany fénynyel burkolta be s a gesztenyefa leveleit sárgára festette. Itt letültek gyászruhájukban s a katonazene hangjainál visszaemlékeztek egykori boldogságukra. Úgy tünt föl előttük, mintha mi sem változott volna élettükben, mintha mögöttük az ezredesnek nyers és mély hangja szólalna meg:

— Jó napot, hölgyeim, ma a százhuszonnegyedik ezred zenekara játszik. Roszabb zenekar a mienknél!

TÁRCZA.

Őszszel.

Bús avaron, őszi verőfényen
A természet haldoklását nézem,
Sir a szellő, mintha fájna néki,
Hervadt rózsák szirmait letépni.

Lombját veszti sürü erdő fája,
Bús enyészet borul enyhék rája,
Kis lakói tengeren tul vannak,
Csak czöreje hallik a harasztnak.

Hallgatom, mit sug a lomb zenéje,
Hervadozó rózsa titkon, félve,
S mig nap fénye reszket a levélen,
Mult időknek álma játszik vélem.

Mult időknek titkos édes álma,
Lágy enyelgőn, tünde fénnyel játszva,
S a mig nézem, ugy el fog a bánat,
Szivem reszket, szemem könybe lábad.

Nekem is volt... Hej, de nagyon régen!
Hervadóban annyi szép reményem,
Az az ábránd! az az édes álom!
Oh, hogy többé romjait se látom!...

Hull a rózsa, levele a fáknak,
Boldogok ők, szebb tavaszt még látnak!
Én az avart könnyes szemmel járom.
Nincs mi visszaadja szép világom!

Lévay Sándor.

Nincs hozománya.

Párisban történt. Valahányszor csak megjelent a tábornok estélyén bájosan mosolyogva üde ifjú kellemében, mindig a tetszés moraja hangzott föl a tisztekcsoportjából, kik az ajtó-szögleteket töltték be. Mögötte lépdelt, fenséges magatartásával, anyja a kisvárosiak kissé feltünő öltözetében, barátságosan bólintgatva ősz fejével, mintha ezt akarná mondani: Ez az én leányom! Szeliden követte őket az apa, ezredes a 123 ik ezredben, buzgón arra törekedve, hogy le ne tapossa hölgyeinek uszályait.

Alig hogy letült, már a hadnagyok és kapitányok raja vette őt körül, a versailleai helyőrség szine-java, disz-egyenruhában, barna és szőke bajuszokkal, ábrándozó nagy kihivó szavakkal, küzdve egy-egy rovatért a leányka tánczrendjében Ő pedig aranyfénysugárban a zene hangjainál röppent tova, könnyedén, bájosan az ifjak karjaiban, kik vetélkedtek kegyéért.

Reájuk nézve a leányka óhaja parancs volt, szeszélye törvény. Az ezredes leánya! Akkortájt, midőn az elöléptetési lajstrom meg volt állapitva, egyetlen, általa odavetett dicsérő szó: „Ah, ez és ez a hadnagy szép ifjú és milyen tánczos!“ hogy egy egész életpálya fölött döntsön. De úgy is vezényelte őrségét mint a hadgyakorlatoknál szokás, a legkedvesebb, csapongóbb, kaczér parancsnoki hangon.

Eme vidám, kissé nomádszerü életben Francziaországot a helyőrség változása szerint, zeneszóval bejárva, huszonkét éves lett a leányka. Anyja kissé türelmetlenkedni kezdett. Szivesen vette volna leánya férhezmenetelét. Azonban a leányka és udvarlói között borzasztó korlát emelkedett föl, melyre ez a végzetes két szó volt irva: „Nincs hozománya.“ S a tisztek kaczagtak, tánczoltak, tomboltak, de épen nem látszottak hajlandóknak a házasságra gondolni.

Magát a leánynyal megkedveltetni, hogy az apa jó véleménynyel birjon felőle, nem rosz! De a házasságig kitenni magát, ah, ez más dalocska volt! Ezt pedig nem akarta megtanulni senki; legalább senki azok közül, kik szives fogadtatásra találtak. Mert már egy éve mult, hogy volt a fiatal leánykának egy félénk, tartózkodó imádója, kit azonban a hálátlan, gunyolódása keresett czélpontjává tett. Tagba szakadt ifjú volt, vöröses bajuszszal és kék szemekkel, lotharingiai születésü s a Saint-Maixent iskolában nyerte kiképeztetését. Tizennyolcz éves korában állt be katonának, a coulmieri csatában sebet kapott s a hadi érmet viselte. De mert nem a saint cyri katonai iskolából került ki, igen fölületesen bántak el vele. Pórfiú volt, erős és vérmes, hallgatag, müveltsége daczára. A hadgyakorlat terén tudott ragyogni, de a teremben elvesztette lába alul a talajt, alig volt képes tánczolni. Csak az a gondolat, hogy különben udvariatlannak tarthatnák, birta rá, hogy a fiatal leánykát fölkérje a tánczra. S aztán a franczia négyest oly kedvesen összezavarta, hogy a legügyesebb tánczos sem tudott eligazodni benne. Ez a roszul sikerült kisérlet elég volt neki s inkább a mitraillense elé lépett volna, semhogy még egyszer daczoljon a gúnyos pillantásokkal, a tánczteremben.

Az egyik ablak-fülkében megvonulva, órákig nézhette a szeretett leányka tánczát, amint mosolygó vidámsággal rohant el előtte. Tekintetével követte a lázas fejecskét a sürgő forgó tömegben s gyönyörködött a fehér vállakban. Olykor megemberelve magát az anyához ment, s szertartásosan tisztelgett neki. Ez nagy merészség volt tőle.

Irigységgel nézte, hogy barátai mint rajozták körül a leánykát, magukat a legelőnyösebb világításban ragyogtatva. A legmélyebb szomoruságtól elfogódva, gondolta magában: „Legközelebb elterjed a hire a tisztek közt, hogy nőül megy ez urak egyikéhez s akkor vége mindennek!“ Csöndes hideg vendéglői szobájában az igazi kétségbeesés vett rajta erőt. Azután igyekezett a dolgot kiverni fejéből. Nem volt e bolondság, erre az elkényeztetett gyermekre gondolni, ki csak a fényüző élet gyönyöreire látszott teremtve lenni? Neki gazdag örökös volt férjül szánva, nem pedig oly szegény tisztecske mint ő!

Azonban akarata ellenére is mindig visszatértek gondolatai. Álmatlan éjeken látta őt maga előtt s mindig mosolyogva könnyedén lejteni a tánczban. Mintha izgató kaczérsággal hivta volna őt, ő pedig igy gondolkozott: „Ki tudja? Talán mégis igent mondana!“ Erre szive oly hevesen dobogott, hogy csaknem megfojtotta őt. Egy napon végre határozott. Ezt az életmódot nem folytathatja tovább! Fölkereste az őrnagyot, aki jó indulattal viseltetett iránta. Megkérte őt, hogy beszéljen az ezredessel. Ne hozza elő, közvetlenül a kérdést, csak puhatolja ki, hogy mily fogadtatásban részesülne házassági ajánlata.

Ezt a napot a sveici tó szélén töltötte el, nézte a harcsákat amint ugrándoztak a napfényben, e közben megbánta a tett lépést, mert a jövőt homályosnak látta maga előtt.

Este a laktanya udvarán félre vonta őt az őrnagy s igy szólt:

— Beszéltem az ezredessel! igen szeretetreméltó volt hozzám; hallgassa válaszát: „Az ön védenczének nincs egy fillére sem, leányomnak nincs hozománya, ez annyi lenne mint az éhséget összeházasitani a szomjúsággal.“ S hitemre, igaza van! Ne gondoljon többé a kisasszonyra. S ha a bú nyomja lelkét, vigasztalja ön magát a katonai szabályok tanulmányozásával.

A hadnagy köszönetet mondott, de nem kisérlette meg az őrnagy által ajánlott vigasztaló szert.

adományt (1071 frt 17 kr) minden levonás nélkül a pécsi ev. egyház kapja papi fizetési alapja javára.

Gyámintézeti pénztárossá Bendl Henrik választatott meg 100 frt tiszteletdíj fizetés mellett. A gyámintézet összes érték papírjai 64000 frtra rugnak.

Néhány apróbb ügy elintézése után Bognár Endrének szép egyházi beszédeért elismerő köszönet szavaztatott.

A jövő évi közgyűlés helyéül Liptó-Szt.-Miklós meghivása, 1890-re pedig Nyíregyháza meghivása fogadtatott el.

Végül 2 inditvány fogadtatott el, ezek egyike, hogy a kerületek fölkérendők, hogy jövőre, midőn a Baldácsy alap fölött rendelkeznek, a ker. gyámintézeti elnökségnek is befolyást adjanak; másodika, hogy a bányai kerület fölkéressék, ugy; a mennyire lehetséges, előbb tartaná meg gyűlését. Miután még kimondatott, hogy a gyámintézet hivatalos közlönye még egy évig próbaképen fenntartatik, a közgyűlés véget ért s a tagok rövid vártatra a Scholtz-féle vendéglőben gyűltek össze közös ebédre, miutegy 60-an köztük a város legelőkelőbbjei. Ott voltak: Jeszenszky Ferencz Alispán, Szikszay János kir. tanácsos, Nádossy Kálmán, Zavaros Péter h.-polgármester, Bartosságh Imre megyei főjegyző, Lechner Gyula rendőrkapitány, Forray Iván főszolgabiró, Jeskó Alajos lelkész, Haberényi Pál, stb. stb. a sajtó részéről Várady Ferencz és Feiler Mihály, a vidékiek közül a föntebb emlitetteken kivül: Bauer Adolf bácsi esperes, Scultéty zentai lelkész, Kottler Ottó magyarbólyi, Sánta Károly sár-szt-lőrinczi lelkészek, dr. Lomniczi Vilmos orvos stb. stb. A lakoma becsületére vált ugy a rendezőségnek, miben az oroszlán rész, Taizs József illeti, mint Minasch vendéglősnek. Az első fölköszöntőt báró Prónay mondta a királyra és királyi családra. Utána Zelenka Pál báró Prónayra, mint a magyarhoni evang. egyházak főfelügyelőjére. Jeskó Lajos az e. e. gyámintézet társelnökeire, Zelenkára és a távollevő báró Radvánszkyra, kit távirati úton üdvözöltek ez alkalommal. Sárkány Jeszenszky Ferencz alispánra, Gyurátz Nádosy Kálmánra és családjára, Bognár a városi tanácsot itt képviselő Zavarosra, Baltich az esperesség ellüljáróira, Dianiska a superintendensre, egyszersmind azt inditványozta, hogy a lőcsei központi egyletnek ez alkalommal üdvözlő távirat küldessék, mi el is határoztatott. Sántha Bognárra és Támerre, Nádosy Kálmán az egyházkerület elnökeire, Támer ismét Nádosyra, Hesz Bartosságra, Zelenka Mikolikra, mint a gyámintézet helyettes pénztárnokára, Gyurátz a különféle nemzetiségekre. Még többen mondtak toasztot, de legnagyobb hatást Bartosságh toasztja keltett, melyben a mult és jövőkor reformátoraira emelte poharát.

A banquett $^1/_4$5 órakor ért véget, a midőn is többen a város nevezetességeit, többek közt az ujjonan épülő vártemplomot, Zsolnay-gyárat, bányetelepet nézték. Mások pedig a vasutra siettek. Többen azonban csak hétfőn délben utaztak el. Ekkor hagyta el városunkat báró Prónay Dezső is, kit Nádosy Kálmán Sásdig elkisért.

Körlevél az országos iparos-szövetség tagjaihoz és egyáltalában a magyar iparügyek őszinte barátaihoz.

A mult évi népfölkelési csapatok szervezése alkalmával sürgősen szükségessé vált katonai ruházatok gyors elkészitésénél Magyarország kézműiparosai olynemű versenyképességet tanusitottak, a mely a legtúlzottabb követeléseket is kielégithette.

Az azon év junius havának végével lejáró s a honvéd ruházati szükségletek beszerzéséről szóló szállitási szerződések fölmondási határidejére azonban a szétszórva is igen tekintélyes hazai iparoserők nem voltak annyira szervezve és csoportositva, hogy az erre nézve szakértekezletet összehivó honvédelmi miniszter ur a honvédruházatok szállitására vonatkozó szerződéseket nyugodtan fölmondhatta volna.

Ugyanazon évi julius hó elején a budapesti kereskedelmi és iparkamara által tartott összeülésben Ráth Károly kamarai alelnök ur által ugy a szakértői értekezlet, valamint a miniszter ur eljárása élesen biráltatván egyben a szakértekezlet némely tagjai Ráth ur által gyanusittatásnak voltak kitéve.

Ezen alelnöki fölszólatás után alólirt mint kamarai tag azon loyális fölszólalást tette, hogy a mitsem tevő gyanusitgatások teréről lépjünk a tettek terére és szervezzük azonnal a hazai iparos-erőket a közvállalkozásokra szükséges alakban és mértékben.

Mire nézve akkor a kamara Ráth ur elnöklete alatt egy bizottságot küldött ki, melynek alólirt is tagjává neveztetett. Ülés végével alólirt fölkérte Ráth urat, hogy a hasonló kinos és nem illő jelenetek és okok elhárítása végett a kiküldött kamarai bizottság jövőre nézve azonnal kezdje meg munkálkodását. Ráth ur erre háromheti haladékot kért s megigérte, hogy a bizottságot azonnal össze fogja hivni, én pedig kijelentettem, hogy mint a bizottság tagja s mint a már Szegeden megalakult jól szervezett és folyton működő katonai **közszállító**-szövetkezet elnöke azonnal hozzáfogok a vidéki iparos erők tömöritéséhez, a szervezkedéshez.

Ezen kiindulási esemény óta egy év és három hónap mult el, s Ráth a kiküldött kamarai bizottságot mai napig sem hivta össze. E helyett az általa szerkesztett „Iparügyek“ czimü lapjában folyton agitált az általam loyálisan meginditott közvállalkozó-szövetségi mozgalom ellen. Korainak állitván a kezdeményezést, hollott már a bizottság kiküldése is bizonyos káros késedelmeskedés mulasztásának pótlására nézve történt.

Azóta alólirt, mint ezidőszerint már az országos iparos-szövetség ideiglenes végrehajtó-bizottságának elnöke, folytonosan a hazai kézműiparos-erők őszinte tömöritésével s a szövetség szervezésével foglalkoztam.

Másrészt az ezen szervezkedés ellen folytatott agitációk lekűzdésével is kellett az általam szerkesztett „Alföldi Iparlap“ utján foglalkoznom.

A szövetség szervezésénél vezérelvül tűztem ki, hogy ugy a hazafias magyar kormány iránt, valamint a kiegyezési törvények szerint közössé vált bécsi cs. kir. hadügyminiszterium iránt is az őszinte, nyilt, de loyális és kérő hangot és a tiszteletteljes viseletet bensőleg megőrizzük, azon követelő „kijelentések“-ben áradozó formával szemben, a melyet a magyar iparos-ügyek önként és jogtalanul föltolakodó ugynevezett országos vezérei szoktak tanusitani.

Másrészt oda is törekedtem, hogy főleg a közöshadsereg ruházata szállitásának méltányos megosztására irányitott szövetségi mozgalom a haza legjelesebb férfiai által a delegácziókban ez irányban tett hivatalos lépésekkel egyirányban haladjon, s hogy a szövetkezési mozgalom a nyomott és nehéz anyagi viszonyok között élő s igy szerte huzó iparos.polgárság között Ráth ur ellen agitációja folytán le ne lohadjon, de a lépésről-lépésre való haladásban az ügyek hivatalos mozgatásával lépést tartson.

Továbbá még oda is irányoztam a mozgalom vezetését, hogy a tőkét és munkát a gazdag és szegény iparosok, vagyis a nyersanyag-készitők és a földolgozó iparosok érdekeit kibékitsem, a mélységeket áthidaljam.

Erre nézve hatalmas támaszul szolgált nekem a szegedi ipartestület, az ennek kebelében alakult bőr- és posztó ipari közvállalkozó szövetkezetek, több tekintélyes józan és értelmes gyakorló iparos és főleg néhány jeles hazafi és mindenek fölött maga a magyar királyi honvédelmi miniszter ur, kiknek midőn ezennel a közjó nevében hazafias elismerés legőszintébb kifejezésével adózom, végre is egész nyiltan kell föllépnem Ráth Károly urnak, mint kamarai és iparegyesületi alelnöknek ezen állásához nem illő viselkedése ellen.

Tiltakoznom kell ezuttal már nemcsak az eddigi föntjelzett hivatalos működése ellen, de tiltakoznom kell a legujabb s f. hó 9-én az országos igaregyesület egyik osztálya kebelében tanusitott magaviselete ellen is. Tiltakoznom kell az országos szövetség s a jól fölfogott hazai ipari közérdekek nevében.

Tiltakoznom kell az iránt és azért, hogy:

Ráth ur, a ki jól tudhatná, — mert Isten elég észszel áldotta meg — hogy ma, midőn az országos iparos-szövetség ugyszólván megalakult;

ma, midőn ezen szövetség végrehajtó-bizottsága Budapesten és Bécsben alapszabályait bemutatta s ezek az illetékes helyeken kifogástalannak találtatván, a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi minisztérium előleges elbirálásánál lényegtelen stilaris módositások után megerősitendőnek nyilvánitattak; ma, midőn a szövetség költségesen szervezve van, Ráth ur a föntirt bizottságban egy uj, egy második szövetség tervezetével áll elő.

Mintha nem tudná, hogy ha minden erőnket összevetjük is, elég gondot ad a közös hadsereg sok százados megszokottság szerint meggyökeresedett közszállitmányi szerződéseinek messze kinött módozatait megváltoztatni, s mintha nem tudná, hogy a hazafias törekvések palladiumát a nemzeti összetartás, az egységes akaratnyilvánulás képezi, visszavonást költ a kész munka ellen, a mit mint a föntirt kamarai bizottság elnökének lett volna módja velem és a többi honfitársaival egyértelemben megalkotni, de ő neki diktatura kell lefelé és hangzatos „alkotmányos kijelentések“ fölfelé.

Gyanusitani mindenkit, mig az ellene fölhozott hasonló — talán szintoly — alatalan sajtóvádakra mit sem intézkedett.

Kisebbitése a vidéki iparos-tömörüléseknek s heverő mitsem tevés az ország két nagy évi költségvetéssel rendelkező ipari czélu testületében, a fővárosi kamatában és az országos iparegyesületben.

Ezentul üres dikcziók és dinám-dánom mulatságokra, szenvedőleges ellentállásra izgató gyűléseket rendezni az országban.

S midőn a becsületesen, őszintén és komolyan dolgozni akaró iparos-polgárok erre nézve szervezkedtek előáll s azt meri mondani: „ez nem jól van, majd én jobban fogom ezt tenni!“

Mit szól erre az alkotmányos magyar kormány s mit fog gondolni a bécsi cs. kir. közös hadügyminiszterium? Erre ne kérjen feleletet tőlem sem a fővárosi kamara, sem az országos iparegyesület, a mely ezen ügyet jóváteheti.

De az országos iparos szövetség tagjait, a józan iparosokat s az ipartűgyek őszinte barátait föl kell kérnem, hogy most már ne engedjék ezen közügyet a sárba ejteni.

A bécsi cs. kir. közös hadügyminiszteriummal, a magyar királyi honvédelmi és kereskedelmi miniszteriumokkal szóbeli és irásos érintkezésbe lépett az országos iparos-szövetség végrehajtó-bizottsága: kezében vannak sok olyan ügyek, a melyeket a kontradikczióba bossájtkozni akaró emberek ujból megbolygatni akarnak.

Ha ez nekik meg lesz engedve, az ügyet elrontani talán sikerülhet nekik, de jobbat cselekedni soha.

Ezért itt a legfőbb ideje, hogy döntő körökben ezen ügyben nem fogják engedni a néhány ember hatalmaskodását, s a jobb tettekre, s az iparos-közerők egységes tömöritésére hivatott orsz. iparegyesület jelesebb hazafiakból álló többi vezetői elejét veszik az országos botránynak.

Mi szivesen fogunk velük kezet a közjó érdekében.

Addig pedig az országos iparos szövetség harczosai folytassák buzgó működésüket, veltünk a jó közvéleménye, a mit megőrizni legyen szent kötelességük.

Néhány nap mulva ki kell tűzni az alakuló közgyűlés megtartását, ekkorra a már fölmondott s a jövő évben lejáró szerződések helyett kötendő uj szerződésekre nézve ki lesznek irva a mindenesetre nehéz, de nem teljesithetlen szállitási föltételek, ézeket csak egy egységes, erős szervezettel biró, le- és fölfelé bizalmat keltő, szegényt és gazdagot kielégitő szövetségi szervezet elégitheti ki. Ilyen a mi szervezetünk. Bátran előre!

Szeged, 1888. évi október hó 11-én.

Bakay Nándor,
mint az országos iparos-szövetség ideiglenes végrehajtó-bizottságának elnöke

A cselédügy.

Azok között a kisebb nagyobb adagban mutatkozó mizeriák között, mik városunkban a közérdek rovására itt is, ott is boszantják a szemlélőt, egyik mizéria: a cselédügy.

Nem akarunk, nem is szándékunk a cseléd-kérdéssel a közmorál szempontjából foglalkozni, csupán azon visszaélésekre fogunk rámutatni, a miket, a helyszerző asszonyok révén látunk magunk elé tálalva.

Most a szüret után szoktak falukból városunkba özönleni a cselédleányok. A falusi munkaidőnek ilyenkor vége szakadván, a minden oldalu kenyérkeresetre utalt, elszegényedett nép gyermekei, hogy otthon teher ne legyen s a keservesen keresett kenyeret ne togyassza, sőt a fél folytán egy kis ruhára valót keressen: bucsut vesz otthonától, hozzátartozóitól és eljön városunkba, hol a cselédleányoknak tagadhatatlanul nagy keledőségük van, különösen, mikor még az itteni viszonyok által corrumpálva nincsenek.

Igen, de mi történik az ilyen cselédleánnyal? Még jó szerint körül sem nézhet a várban, már a sáskákként vándorló s erre arra özönlő cselédszerző asszonyok keze közé kerül. Ezek aztán szereznek neki helyet. Hurezolják keresztül-kasul a városban. Nap, nap után telik, mig végre akad nagy nehezen a szegény leány számára hely. A szerző asszonynak van gondja rá, hogy egyszerre ne akadjon, mert mig hely nem akad, addig a szegődni akaró leány a szerző asszonynál van tartózkodóban és fizet annak naponkint 50 60 krt. Igen természetes, hogy ilyen körülmények között a helyszerzőasszonynak nincs valami erősen érdekében a szegődni akarónak helyet szerezni, mert az ilyként tartózkodásra bejelentett cselédek utján a havi lakbér szépen futja s még az élelmezési költségen túl is marad szépen akczidentia. A komolyabb helyszerzés aztán csak akkor kezdődik, mikor a szerző-asszony látja és tapasztalja, hogy az illető cselédleánynak fogytán van pénzecskéje s igy nem telnék a napi 50—60 kr.

Talán mondanunk is fölösleges, hogy pénz-fogytán a helyszerzőnők védő szárnyai alatt olyan kereset forrásnak is út nyittatik nem egyszer, ami közerkölcsiségi szempontból s közegészségi érdekekből megengedhetetlen.

Alig van utcza, a külvárosban a hol egy két helyszerzőnő ne grassőlna, az ő elmaradhatatlan cseléd-telepével.

És mint mindenben ugy ebben is ezen egészségtelen és mód nélküli versengés szülő, okozza a bajokat.

A szerzőnők élni akarnak minden áron s igy azután a kereset-biztositás ágbogas és legtöbb esetben megengedhetetlen raffineriájával oly módokhoz nyulnak, amik a cselédtartó gazdák hátrányára és kárára vannak. A szó szoros értelmében corrumpálják a cselédeket. Azon vannak, hogy mentül többször történjék cseléd-változás. Minden változás alkalmával szerzési dijat fizettetnek a cselédekkel is,, meg a gazdákkal is. Igy azután valóságos keres kedést üznek, fölhasználva a helyszerzés minden furfangját. A különben megelégedett cselédeket gazdáik ellen lázitják. Kecsegtetik őket jobb helylyel és minden alapos ok nélkül fölmondatnak velök. A gazdákkal, kik cselédre vannak szorulva, szemtelenül játékot üznek. Előbb 4—5 olyan cselédet szegődtetnek be, kikről tudják, hogy legfölebb 1—2 hétig fognak megtűretni s csak aztán ajánlanak egy érdemesebbet. Ezt az üzelmet természetesen csak ott gyakorolják, ahol pénzt érznek. De ily heleken azután valóságos szipolyozást visznek végbe.

A helyszerzőnők ok nélküli elszaporodása óta már anynyira ment a cselédszerzés körüli visszaélés, hogy a cselédtartó gazdák már torkig vannak s ügyszólván közöhaj: ezen türhetlen állapotnak megszüntetése.

Éppenséggel nem látjuk be, hogy miért tüsik az erre illetékes körök a helyszerzőnők visszaéléseit, mik az érdekeltek türelmét már a végletekig vitték?!

Hisszük, hogy a közérdek szempontjából tett jóakaratú fölszólalásunk megtegendi hatását ott, honnan a cselédügyi mizeriák megszüntetését most már elég régóta várjuk és reméljük.

Zala.

Tekintetes szerkesztő úr!

Kilátásba lévén helyezve a bagetell törvény revisiója, megragadom az alkalmat hogy e téren szerzett tapasztalatainat közöljem. — Talán én is lódithatnék valamelyest az igazságszolgáltatás döczögő szekerén.

Az 1877. XXII. t. cz. alkotásánál tudvalevőleg az volt a kormány intencziója, hogy a peres ügyekben olcsó és gyors eljárást hozzon be, — no meg, hogy per mopsz a szájaskodó ügyvédi népségre egy jót huzhasson.

Célját oly formán érte el, mint az egyszeri susztermajszter, aki az előtte lábatlankodó pincsihez hozzávágván a csirizes lábast, midőn látta, hogy eltörött a lábas is, meg a pincsi lába is, elégülten kiáltott fel: „jetzt samer quitt.“

Igen, quittek vagyunk. Megrontatott az ügyvéd existencziája, de megrepedt Justitia bagatell lábasa is, és nagyon kívánatos a törvényhozási drótozás, nehogy teljesen szétmenjen.

Nem pro domo nostro beszélek, mert hiszen 11 év alatt bele törödttünk sorsunkba, de a szegényebb osztály érdekében kivánnám, hogy előadandóim a törvényhozásnál ne találjanak siket fülekre.

A bagatell törvénynyel együtt ez idő szerint négyféle polgári eljárásnak örvendünk. A ki 50 frton felül perel a sommás és rendes eljárás szerint, annak meglehetős jó dolga van. — Jobb annak, aki csak 20 frtig kereskedik, — de nagyon rosszul jár, aki a 20—25 frtig terjedő határok közé szorult.

A sommás és rendes eljárásban fellebezett ügyeket a felső biró csak e. f. biróság előtt előfordult ténybeli körülmények és bizonyitékok alapján vizsgálhatja felül. A községi biróságtól a járásbiróság elé vett — más szóval fellebezett — ügyek egészen ujra tárgyaltatnak, bizonyitékokkal támogattanak, tehát a községi biróság előtt elkövetett mulasztás vagy hiba helyrehozattatik. Csupán a szorosabb, értelemben vett bagatell eljárásban hozott itéletnek nincs correctivuma. Az ott elhangzó „solvas e ... ta punctum“ ellen nincs védelem. Hasztalan engedi meg az 57. §-a a semmiségi panaszt, a 63. §. pedig a feltétlen perujitast, mert az előbbeninek — csupán alaki kérelmek ellen lévén helye — gyakorlati értéke nincs, az utóbbi pedig csak szalmaszál, melybe a fuldoklónak megengedtetik kapaszkodni. Én nagyon naiv embernek tartom azt, aki képes elhinni, hogy az első izben eljárt biró a perujitás utján ismét hozzá jutott perben az elsőt megváltoztató itéletet fog hozni, hacsak oly nyomatékos bizonyitékok nem merülnek fel, melyeket a biró compromissió nélkül figyelmen kivül nem hagyhat, mert nem egyhamar fogja a biró beismerni, hogy első izben megfontolatlanul járt el, jól tudva azt, hogy itéletének — habár jogos — megváltoztatása esetén az előbb nyertes most vesztes fél gyanusitásainak leend kitéve.

Tisztelet a magas birói karnak! Nem tudok esetet, hogy valamelyik biró az igazság rovására szandékosan vissza élt volna hatalmával, de végre is a biró csak ember, tévedhet, és tévedésének aldozatul eshetik a szegény ember egész vagyona.

Illustrationul csak egy esetet hozok fel.

B. M. Szegény zsellér napszámból megtakaritott 48 frtján egy tehenet vett az *... i vásáron V. J. gazdatiszttől. A tehenet haza hajtván, már utközben észrevette, hogy az beteg. Ezen jelenségre figyelmeztette vásáros társait. A rögtön elhivott állatorvos a legnagyobb foku tüdővészt konstatálta és bár gyógykezelés alá vette az állatot, az néhány nap alatt elhullott. A bonczolás igazolta a diagnosist. Az ügy biróság elé került. Felperes beigazolta tanuival, hogy a vett állat már utközben beteg volt, igazolta az állatorvosi bizonyitványnyal, hogy az kezeltetett, végre a bonczolási jkönyvvel, hogy az idült tüdővész volt, ennélfogva az állat már az átvétel előtt betegedett meg; mégis az eljáró biró felperest keresetével elutasitotta azon indokolással, hogy alperesnek tanuként kihallgatott csordása az őrizete alatt volt állaton az eladás napjáig nem vett észre semmiféle betegséget, véleménye szerint tehát az egeszséges volt. A hatósági csordás véleménye megdöntötte a szakértő állatorvosnak tudományos alapra fektetett véleményét.

Egyéb jogorvoslat hiányában az 63. §-ban megengedett perujitáshoz folyamodtam és kértem az ügy ujabbi alapos megfontolását, kiemelvén különösen azt, hogy a kihallgatott csordás alperesnek cselédje lévén, mint ilyennek részrehajló vallomása felperes bizonyitékaival szemben birói figyelembe vehető nem volt. Hasztalan erőlködtünk. Az uj itélet most már azon indokból is elutasitott a felperest, mert a kezelő orvos bizonyitványa előbbi keletű mint az állitólagos gyógykezelés történt. Tudniillik az orvos számokkal jelölvén a napot és hónapot, tévedésből tollhibát követett el. Az aztatedatalt bizonyitvány és boncz-jegyzőkönyv kétségtelenné tették ugyan a felperes által megvett állatnak a felbonczolttal ugyanazonosságát, mégis a biró nézete — a mint magát kifejezte — jónak látta az anyagi igazságot feláldozni a formának ... Szent meggyőződésem, hogy a felebb viteli forum megitélte volna felperes keresetét.

Azonban csak a homokban játszó gyermekek ujongása hallatszott. S az anya könyvezve merült a kezében volt hirlap olvasásába, mig a leány lopva és mélabusan tekintett egykori tánczosai után, kik már nem ismerték őt. Most huszonöt éves volt s a gond által megnemesült arcza még fokozottabb bájt kölcsönözött neki. Levetette magáról a fiatalság vad csapongását, mely lényét oly sajátságos képzelgő, nyugtalanitó zománczczal vonta be. Komoly volt és szelid, mintha vidám multjáért engedné át magát a vezeklésnek.

Egy napon a tisztek között, kik itt naponkint kaczagva, csevegve és dohányozva sétáltak föl és alá, a zene hangjainál, uj jelenség tünt szemébe. Egyszerre előtte áll a tábornok tánczestélyein mellőzött félénk imádója, ki egy szöglethe huzódva csaknem elnyeli őt szemeivel.

— Óh, anyám, — szólt nézd csak.. a hadnagy...

Ez is megpillantotta őket, mert elhalványodott s fövegét jobbjában tartva elhagyta társait s a hölgyekhez lépett. Az anya gyorsan összehajtotta hirlapját, fölszabaditotta az előtte álló széket s jóakaratu mosolylyal kinálta meg vele a tisztet.

— Hogyan, ön az, hadnagy úr! Oh, mily régen nem láttuk egymást! Valóban rendkivül örvendünk! De bocsánat, hadnagynak szólitom s most veszem észre kabátján a harmadik rojtot.

Erre elvörösödött a tiszt s elmondta, hogy hat havi csatározás után, a namdimhi csatában kapitányuvá nevezték ki. Nagyon sok volt a betöltendő hézag! Azután Dominé parancsnokkal körülzárolták őt Tuyen-Kaanban. Iszonyú ostrom, öt hétig védeni magukat a kínai csapatok dühös támadásai ellen. Végre az utolsó kétségbeesett kirohanásnal megsebesült, midőn távolról a sárga hordák zaját tulharsogó franczia kürtjelzés hangzott föl. Mily mámoritó érzés! Látta az ellenség megfutamodását, mert az övéié volt a győzelem. Állapota azonban olyan komoly volt, hogy a becsületrend keresztjével, küldték őt haza, Franczia országba. Utközben meglehetősen javult s midőn megérkezett, tudja meg, hogy zászlóaljparancsnoki előléptetésre van ajánlva.

A két hölgy hallgatott. Az anya ismerve a katonai fokozatokat, kiszámitotta, hogy társait legalább tiz évvel szárnyalta túl. A leány azonban az ifjut figyelte meg, nagyon megváltozottnak találta őt, halvány arcza megnyult, ami az elökelőség szinét adta meg neki. Lehetséges-e, hogy mellőzték ezt a derék tisztet, ki most, miután minden rangfokozatot vérével fizetett meg, biztos jövőt lát maga előtt.

A tiszt is a leányt szemlélte. Ez a komoly, meggondolt leány, azonos volna azzal, akit ő oly csapongónak, könnyelműnek ismert?

Egészen más lény állt előtte, szomorú kellemében még százszorta bájosabb. Egykor megzavarta őt, most elbájolja. Igy képzelte őt. Igen, igen; ő volt! Még mindig szép, de ezerszer jobb.

Tekinteteik találkoztak s a tiszt szemében oly tartózkodás nélkül való csodálkozás volt kifejezve, hogy megzavarodva fordult el tőle. Az est beköszöntött, a két hölgy fölemelkedett, s ő még nem válhatott el tőlük, hazakisérte őket.

Másnap ismét fölkereste a hölgyeket a zenére is igy mindennap. A fiatal leányka mellett ült és amig az anya a lapban olvasott, ők csevegtek, de maguk sem tudták, hogy miről. Az ősz előre haladt, rozsdaszinü falevelek borították a fasorok talaját s hideg volt az ülésre. Föl s alá sétáltak a park lombtalan fái alatt; a kapitány s a fiatal leány szorosan egymás mellett, ruganyos léptekkel. Igy mult el deczember, mindig édesebb közeledésben. Azonban a kapitány olykor szórakozottnak, idegesnek látszott. Egy napon szenvedélyes izgatottsággal szorította a fiatal leányt keblére, szemei ragyogtak, azt hitte, most elhangzik a „szeretem önt!“ De hallgatott s arczát felhők borították. Izgatottsága uj év közeledtével növekedni látszott. Gyakrabban ment Párisba s kevesebbet törődött a két hölgygyel. Tompa nyugtalanság vett erőt rajtuk. Csalódtak volna benne? Mily titokzatos tervei lehetnek? December 31-én este 6 órakor még nem jelent meg. Az özvegy az esti lapot olvasta, melyben a katonai kinevezések voltak. Egyszerre bibor vörös lett s felsikoltott:

— Ki van nevezve! Ő zászlóalj-parancsnok!

E pillanatban gyors léptek zaja hangzott, az ajtó föltárult és belépett a várvavárt tiszt. Felindultan mosolygott; megállott a hölgyek előtt. Az anya kezet nyujtott neki:

— Óh, kedves gyermekem! Ez volt tehát ami önt annyira nyugtalanitotta?

Ez azonban a leányhoz fordult, büszkén és hévvel:

— Kisasszony! Most jövőt tehetek lábaihoz. Szeretem önt. Akar nőm lenni?

A leány elhalványult az első elutasitó válasz emlékének benyomása alatt, tisztán állt előtte, hogy a derék ifjú mi mindent el nem követett, boldogságának elérése czéljából, kezét nyujtotta neki s fejét vállára hajtva szorította ajkát az oly hősileg kiküzdött vállrojtra s örömében sirt.

Franczából: O. Á.

Ki tudja hány hasonló eset fordult már elő széles e hazában? Hányszor volt kénytelen a törvény helyet engedni a biró privát nézeteinek . . .

A szegény ember ügyletkötési tevékenysége a kisebb polgári eljárás keretén belül mozog. Kölcsönei, életjáradéki, bérleti kötelezettségei nem haladják felül az 50 frtot, birtok háboritásai a birtoklás csekélysége miatt meg sem közelitik a cat. hold nagyságát és igy minden keresete a biró kényére bizatott, már pedig egy kis idegesség, arany ér, anti és symphatia és egyébb emberi gyarlóságok elégségesek a birót ugy hangolni, hogy a favorisált fél javára döntse el a jogkérdést, a mikor aztán a pervesztes — aki nem sajnálta volna az 1 frt fellebezési bélyeget beadni — elmélkedhetik azon kérdés felett: hol az igazság!

A gazdag ember nagy birtokát, 200 frtos svaiczi tehenét, vagy vérbeli lovát az 1868. 54. t. ezikkben foglalt minden perorvoslattal védelmezheti a kedvezőtlen itélet megváltoztatását a felső biróságoknál kérheti, ellenben a szegény ember 40 frtos lova, tehene vagy szántóföldecskéjéhezi jogait már csak a kisebb polgári eljárás sorompói között érvényesitheti. A gazdag ügyvédet vall, a szegény ember ellenben — mivel nincs pénze, hogy a képviselőt előre honorálhassa, e nélkül pedig a fatalis 36. §. miatt az ügyved nem vállalhatja el a képviseletet — kénytelen személyesen védekezni és mert nem tudja, vagy elmulasztja bizonyitékait a kellő helyen felhozni, legnagyobb igaza mellett is a rövidet huzza. Hol itt az olcsóság? Talán abban rejlik, hogy ha elveszett a csikó, a képviseleti dij és fellebbezési bélyeg megtakarításával legalább a kantár ára maradt meg.

Hát a másik fő czél — a gyors eljárás — elérettett-e? Igaz, hogy sommáshoz viszonyitva a bagatell eljárás gyorsabb, de bizon a kereset beadásakor kótló alatt fekvő tojás már régen zsirban és prézliben boldogult mikor a per befejeztetett, söt, tudnék biróságokat megnevezni, melyeknek területén a tojás már mint kiérdemült tisztességes kotlós mama viseli gondját unokáinak az ügy jogerőre emelkedésekor, annyi hivatali halasztás, személyes tárgyalás, tanukihallgatás lévén foganatositva, hogy ugyanazon fáradsággal egy jogpert be lehetett volna fejezni.

No de a hosszadalmasság nem éppen hiba, ha ez által kiderittetik az igazság. Csakhogy — fájdalom — ez nem mindig sikerül, mert a bekötött szemű asszonyság szemkötője sokszor félrecsuszik és koketttiroz egyik vagy másik féllel, azért a fellebbezés kizárása határozottan hátrányos.

A peres felekre megnyugtatólag hat azon tudat hogy a reájuk nézve kedvezőtlen itélet egy felsőbb biróság által felülvizsgáltatik, mert a népben meggyökeredzett a hit, hogy az első biró befolyásoltatik, ennél fogva itélete igazságtalan. — A fellebbezési jogot tehát megköveteli, és ha elveszti is perét a felsőbb biróságnál megnyugszik benne, mert azon tudat hogy oly biró hozta az itéletet, a ki távol áll a peres fél által befolyásosnak tartott köröktől, eloszlatja kételyeit. — Mennyire ragaszkodik a köznép a fellebbezéshez, bizonyitja azon komikus eset, mely egy vidéki biróság előtt történt, a hol a pernyertes fél jelentett be fellebbezést és azt következőleg indokolta: „Hadd lássák ott fenn is, hogy igazam van“. — Nem merte el hinni a jámbor, hogy igaza van, ha csak ott fenn nem hagyják helyben.

Véleményem szerint tehát módositandó az 1877. XXII. t. cz. olyképen, hogy egy fokú fellebbezésnek legyen helye a kir. törvényszékhez, mely érdemmel együtt az 57. §-ban körülirt semmiségi esetek felett is határoz. Hiszen ez meg van engedve csekély jelentőségű becsületsértési és kihágási ügyekben is, már pedig egy sértő kifejezés, egy — talán jól megérdemlett — nyakleves megtorlása nem oly vitalis érdekü, mint a kisebb polgári eljárás keretébe tartozó és a szegény ember kenyerét érdeklő keresetek.

Lehet, hogy tévedek, és nem értek a magasabb igazságügyi politikához, de a mit irtam, abban hü tolmácsa voltam a bagatell eljárásban megforgatott felek nyilatkozatainak, és aligha csalódom, ha azt állitom, hogy számos kollegám osztja véleményemet.

Pécsvárad, 1888. okt. 11-én

tisztelettel
Scheibner Kálmán
ügyvéd.

Különfélék.

— **Kissfaludy Imre**, a pécsi kir. törvényszék volt birája, kineveztetett a kir. táblához rendes birává. Ez a megérdemlett előléptetés már akkor előre látható volt, midőn segéd biróvá hitták föl a kir. táblához. Örömmel vettük a derék férfiu kineveztetéséről szóló hirt, melyet lapunk mult számában kellett volna már hoznunk, de nyomdai tévedésből kimaradt.

— **A pécsi törvényszék köréből**. A magy. kir. igazságügyminiszter ifj. Peitler Imre mohácsi kir. járásbirósági aljegyzőt hasonló minőségben a pécsi kir. törvényszékhez áthelyezte s helyébe a mohácsi kir. járásbirósághoz aljegyzőnek Vodicska Ferencz pécsi kir. törvényszéki joggyakornokot nevezte ki.

— **A baranyamegyei gazdasági egyesülettől**. A pécsi cs. kir. katonai élelmezési parancsnokság közhirré teszi, miszerint a Baranyamegyében állomásozó cs. kir. közös hadsereg, valamint a m. kir. honvédség kenyér és a hadsapatok lovainak részére 1889. évre való zabszükséglet folyó hó 24-én a saját hivatalos helyiségében árlejtést fog tartani. A Bácsmegyében állomásozó hadtestek szükségletére nézve pedig folyó hó 26-án tartatik meg az árlejtés. Miután a kisebb termelők termesztményeiken amugyis olcsó pénzen kénytelenek tuladni, nagyon kivánatos volna, hogy legalább a megye területén levő hadcsapatok szükségletének ellátására maguk a termelők vállalkoznának. A föltételek ugy a gazd. egyesület titkáránál, valamint a fennti hivatalban mindig megtudhatók.

— **Pécs város a regálügyben**. A jövő héten Pécs szab. kir. város közönsége rendkivüli közgyülést fog tartani, melynek tárgyát a regáll-megváltás ügyében a kormányhoz intézendő peticzió képezi. A város közönségére nézve a regále megváltása rendkivül káros lenne. A számitás alapján több mint 7000 frt kárral járna. Kérelmeztetni fog tehát, hogy mint szab. királyi város tovább is megtarthassa a regálét. Ha azonban ebbe a kormány nem lenne hajlandó beleegyezni, akkor kérelmeztetni fog az, hogy a kormány a magához váltott regálét adja a városnak bérbe, hogy igy a város ismét albérletbe adhassa. Ily körülmények közt talán meg lehetne menteni a veszendő 7000 frtot. Ime az atyáskodó kormány, lassankint fölfalja saját gyermekeit mint Saturnus. Hol késik Kronos azzal a bizonyos szikla-darabbal?!

— **Radocsay nyugdij-kérelme**. Hallomásunk szerént a mult héten nyujtotta be Radocsay Sándor hegyháti járási főszolgabiró nyugdijaztatási kérelmét a megye főispánjához. A hir nem alaptalan, mert utána tudakozódva, meggyőződtünk róla, hogy a kérvény csakugyan beérkezett. A nyugdijba való vonulás indokait nem tudjuk, nem is firtatjuk, mert a mint sub rosa értesültünk, olyan természetüek azok, melyek nem hirlap keretébe valók. Kivánczi érdeklődéssel néztünk a kérvény elintézése elé. Sejtjük azonban, hogy Radocsay vissza fogja vonni kérelmét, daczára, hogy Csima Lajos szolgabiró és Radocsay Sándor közt legujabban fölmerült affaire után tarthatatlan a helyzet.

— **A pécsi jogakademia polgárai** az akademiai „Olvasókör“ javára november hó 10-én, a „Hattyu“ termekben jótékonyczélu zártkörü tánczestélyt tartanak. Kezdete 8½ órakor. Személyjegy 1 frt 50 kr. — Csaladjegy 3 frt. Jegyek válthatók a tánczestély napján az „Olvasókör“ helyiségeiben (Lyceum, II. emelet) d. e. 10—12-ig és d. u. 3—5 óráig, és este a pénztárnál. Felülfizetések a jótékonyczél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak.

— **Derék csendőr-őrmester**. — Hegyháti járás — Jenő községben f. hó 5-én éjjel Bergmeister Márton, Brusser György, Disztl Péter kárára összesen 5 drb 4 éves ló és Fekete József kárára egy stajer kocsi összesen mintegy 1000 frt érték kóbor czigányok által eltolvajoltatott. A lopás csak reggel vétetvén észre, a kárvallottak mintegy 20 főből álló csapattal elindultak a tolvajok s a lovak felkeresésére. Szerencsére utközben találkoztak az éppen éjjeli szolgálatból hazatérő Tarcsafalvy Lajos sásdi csendőrőrmesterrel, kinek az esetet elmondták. Nevezett őrmester egyedül s a 20 főből álló csoport több részre oszolva, elhelyezkedtek Döbrököz, Lengyel, Szabad, Mucsi, Mekényes, Kurd és N.-Hajmás községek határában elterülő erdőkben olyként, hogy a közben elfoglalt erdőket keresztül kutatva egy bizonyos ponton találkozni fognak. Tarcsafalvy egyedül Lengyel és Döbrököz községek erdeje között lesben állva egy 8 tagból álló czigánybandára akadt, kik önelégülten pöfékeltek pipáikból. A sürü erdőbeni nehéz előrejutás következtében ugyan nem foghatott el egyet sem, mert azok őt észrevevén futásnak eredtek. — Tarcsafalvy megállásra szóllitatta fel őket, de a tolvajok erre mit sem hallgatva tovább futottak, mire nevezett őrmester 3 lövést tett, melyekből egy talált is és egy czigány fölbukott. Tarcsafalvy leshelyéből csak nehezen hatolhatván előre, mire a tisztásra ért a czigányoknak már hült helyét találta, kik magokkal vitték sebesült jöket is. — A lovak s a kocsi azonban megtaláltattak a czigányok tanyájához pár lépésre s jogos tulajdonosainak adattak vissza. — Tarcsafalvy nem rég működik e járásban, de rövid működési ideje alatt oly tapintatos eljárást, fáradhatlan ügybuzgalmat fejtett ki, hogy méltán válhatik a magyar csendőrség diszére. Nevezett őrmester annál inkább is dicséretet s teljes elismerést érdemel, mert a nem rég környéken dühöngött tűz alkalmával kezét sulyosan összeégette s még hónapokba kerül mig tökéletesen használhatja.

— **Gyermekölés**. Egy fiatal földmives jelent meg Német-Bólyon dr. Bors Lajos tiszteletbeli járásorvosnál és felkérte, hogy jőjjön vele Versendre egy holt gyermek megvizsgálására. Az orvos az eset közelebbi körülményei után tudakozódván, a fiatal ember megvallotta, hogy nővére Weber Teréz, ki mint cseled szolgált Prinzhaus György versendi földmivesnél, törvénytelen gyermeket szült, melyet nyomban saját ládájába zárván, 24 óra lefolyása után eltávozott Lancsukra fivéréhez, s a láda kulcsát is magával vitte. Az orvos erről táviratilag értesitvén a mohácsi kir. járásbiróságot, Kóbor József aljárásbiró megjelent Versenden, s jelenlétében a láda kinyittatván, az abban talált gyermekhullán eszközölt törvényszéki bonczolás folytán konstatáltatott, hogy az egyébként teljesen életképes csecsemőt anyja megfojtotta. A gyermekölő anya a csendőrök által elfogatván, átadatott a mohácsi kir. járásbiróságnak.

— **Emberölés**. Duda-Szekcsőn a „Szekereczé“-hez czimzett korcsmában Mózes István és Pánki János dunaszekcsői lakósok borozgatván, összevesztek egymással; heves szóvita után egymást tettleg is bántalmazták, midőn Mózes István egy nagy késsel Pánki János fején, mellén és jobb kezén sulyos vágásokat és szúrásokat ejtett. Pánki a szenvedett sérülések folytán felbőszülve kiragadta a kést Mózes István kezeiből, s azzal ennek nyakán, hátán és balvállán oly hatalmas szúrásokat ejtett, hogy pár percz mulva elvérzett és meghalt. A büntetőbirósági bonczolás eszközöltetett és a vizsgálat megindittatott ugyan, de a tettes Pánki János szenvedett sulyos sérülései folytán ágyban fekvő beteg lévén, sem letartóztatható, sem kihallgatható nem volt még.

— **Rejtélyes öngyilkosság**. Hosszu-Hetényben f. hó 8-án egy rejtélyes öngyilkossági eset merült föl. Fehér János fiatal, körülbelül 30 éves telkes gazdát kötélen lógva, halva találták a kertben lévő gyümölcsfák egyikén. A szörnyü tett okát nagy érdeklődéssel keresték, kutatták, de biz az rejtély maradt. Fehér János vagyoni állapota rendezett volt, a családjával jól élt, szóval nem merült föl semmi olyan körülmény, mely okul szolgálhatott volna az öngyilkosság elkövetésére.

— **80 tanu egy tárgyaláson**. A csütörtökön tartandó esküdtszéki tárgyalás, melyben Jankovics Dénes mohácsi aljárásbirónak dr. Tornai Károly mohácsi ügyvéd ellen inditott sajtóügye fog tárgyaltatni, kiváló érdekessége mellett még arról is nevezetes, hogy 80 tanu és két szakértő fog kihallgattatni. A tárgyalás valószinülleg éjfélig is ki fog huzódni. Előre is fogadják a t. esküdt urak részvétünket.

— **A Zsolnay-féle gyár két kiváló tagja**. Arról értesitettek bennünket, hogy Illés Dávid a Zsolnay-féle gyár főkönyvvivője, ki már 7 évet töltött a gyár szolgálatában és Petrides János első szobrász, ki 4 éve munkálkodott a gyárban, megváltak Zsolnaytól és Ungvárra mennek, dr. Novák Endre majolika-gyárába, hol mint társ tulajdonosok és mint tapasztalt szakférfiak fognak munkálkodni. Az ungvári gyár természettől megáldott nagy előnyökkel bir. Agyaga jó és rendkivül olcsó, nemkülönben az égetéshez szükséges famennyiség is igen kedvező áron szerezhető be. A két ujerő határozottan nagy előnyére fog válni az ungvári gyárnak, mert a még ott ki nem használt kedvező körülményeket ők a gyár felvirágoztatására kétségkivül ki fogják használni. Ezzel nemcsak maguknak, de a magyar iparnak is hasznos szolgálatot tesznek. Gratulálunk!

— **Tolvajhajsza Mohácson**. Bárácz Ádám városi rendőr a mohácsi főutczán menvén, Sepatz István mészáros figyelmeztette őt, hogy egy gyanus kinézésü idegen egyént látott szürrel a vállán az Orr-féle házban levő Bein-féle zsibárus boltba betérni, a hol most is időz, valószinüleg a lopottnak látszó szür eladása czéljából, holott akkor, midőn nem régen befelé ment a városba, nem volt nála szür. A rendőr megvárta, mig a jelzett egyén kijött a boltból s a főutczán kifelé tartott; ekkor utána sietett s őt a Poller-féle háznál utolérte, kérdezte, hova vitte a szürt. Az idegen kijelentvén, hogy soha életében sem volt szüre, ezen tagadása által még gyanusabbá lett a rendőr előtt, ki is visszakisérte őt a zsibárus boltba és kérte Beintől a szürt. Ez nem akarván azt kiadni, a rendőr maga kezdett a szür után kutatni; mig az igy kereste a szürt, a gyanus egyén kiugrott az ajtón, s a Lázár-utczába befordulva lélekszakadtából szaladni kezdett, a rendőr meg utána. A közeteen álló Bajai nevü földmives föl akarta ugyan a szökésben levő egyént tartóztatni, de ez kitért előle az utcza közepére s itt a legnagyobb pocsétákon és sártengeren keresztül iramodott tovább. Azonban a rendőr sem volt rest, itt is követte a tolvajt, s végre utolérvén elfogta, s visszavezette a zsibárushoz, ki utóvégre is kénytelen volt a nyolcz frt értékü, de általa 2 frtért megvett szürt kiadni. A város házán kihallgattatván, bevallotta az ismeretlen egyén, hogy őt Tóth Menyhértnek hivják, zákányi illetőségü s hogy a szürt egy a „Korona“-vendéglő udvarán levő kocsiról lopta. A tolvaj átadatott a kir. járásbiróságnak.

— **Gyilkosság**. A főherczegi bellyei uradalom napszámosai az Izséppel határos Buzeglicza pusztához tartozó földeken kukoriczát szedvén, egy enyészetnek indult, összevagdalt emberi holttestre bukkantak. Az eset feljelentetvén a dárdai kir. járásbiróságnak, a büntető-birósági hullaszemle és helyszini vizsgálat sürgösen eszközöltetett, a midőn is megállapittatott, hogy a talált hulla Topalov Vincze izsépi lakos nejének holtteste és hogy éles fejsze vagy baltaszerü eszközzel néhány hét előtt követtetett el a gyilkosság. A főherczeglaki csendőrség nyomozása folytán aztán kidertült, hogy Topanov Vinczéné már régen nyomtalanul eltünt. A tettes nyomozása közben a csendőrség megtudván, hogy Topalov Vincze rosszul élt nejével s amaz — neje eltünése után — állitótag mások előtt oda nyilatkozott, ha nejét megtalálja, összevagdalja: ezen és egyéb gyanus ténykörülmények alapján szerdán este megjelent Topalov Vincze házában, letartóztatottnak jelentette ki s vallatás alá vette. A vallatás többféle keresztkérdés után annyiban sikerült, hogy Topalov Vincze végül beismerte, hogy azon okból, mivel felesége a házassági hűség megszegésével folytonosan kicsapongó életet élt, éles baltával megölte és összevagdalta. Az iszonyu bűntett egyéb fontos körülményeiről, — nevezetesen volt-e, ki neki a bűntett elkövetésében segédkezet nyujtott, és kicsoda ez — aztán hol követte el a gyilkosságot és miként került neje holtteste a kukoriczaföldre, hol a napszámosok megtalálták; mind ezekre nézve nem lehetett őt vallomásra birni. A csendőrség Topalovot vasra verve, elzárta egy konyhában s az éjjeli őr őrizetére bizta, oly szándékkal, hogy másnap Dárdára kiséri. Éjjel azonban — hogy, hogynem — sikerült neki a békókat magáról letépni s két óra körül megszökött ideiglenes börtönéből és Izsépről. A csendőrök a szökésnek tudomására jutván azon feltevésben, hogy Topalov talán önként jelentkezik a mohácsi kir. járásbiróságnál, reggel Mohácsra jöttek s itt várták vagy 10 óráig, midőn a szökevény ügyvédje kiséretében megjelent a kir. járásbiróságunknál, kérvén letartóztatását, és előadván, hogy a csendőrök tőle kinzásokkal beismérő vallomást csikartak ki, holott ő ártatlan. A biróság ennek folytán megvizsgáltatta Topalovot dr. Serli Sándor járás orvos által, ki a bilincseknek Topalov kezein látható nyomain kivül csak arczán észlelt némi könnyü sérülést, mely az orvos véleménye szerint arczülütésből, de esetleg más okból is származhatott. — A mohácsi járásbiróság erre, tekintve, hogy a meggyilkolt nő holtteste a dárdai kir. járásbiróság területén találtatott, s ezen járásbiróság tette a legelső intézkedéseket: Topalov Vinczét átadta a főherczeglaki csendőröknek, kik őt a dárdai kir. járásbiróséghoz kisérték. — Utólag megtudtuk még, — irja a „Mohács és Vidéke“ honnét e hirt átvettük — hogy Topalov Vincze még junius hóban jelentést tevén a mohácsi járás főszolgabirájánál neje eltünéséről, annak közöztetését kérte, mi meg is történt. Ellogatása előtt vagy tiz nappal ismét megjelent a főszolgabirónál, tudakozódván a közöztetés eredményéről. S midőn azon felvilágositást nyerte, hogy a közöztetés ez ideig eredménytelen volt, azt a megjegyzést tette, hogy hallomása szerint neje Szerejevoban lenne. Vajjon ezen tudakozódás öszinte, vagy — mint némelyek hinni vélik — csak szinleges volt, illetve azért történt-e, hogy az akkor már halva volt neje meggyilkolásának gyanuját magáról elháritsa: ezt kideriteni a bünvizsgálat dolga.

— **Agyongázolás**. Denke Ferencz, a Jankovits Sándor deszkakereskedő kocsisa kedden délelőtt gazdája házából, annak egyik lakójának Esztermann Feremcznek butorait szálliltotta a Mária-utczában levő uj lakására. A második fordulónál, ügy 11 óra tájban, a „Magyar-király“ vendéglő előtt, a kocsi tetején levő asztal ügyetlen rakódás következtében megbillent s a teteje előre, a lovak közé esett. A lovak megrémülve nagyot rántottak a kocsin, amitől a tele kocsin magát meg támasztani nem tudó kocsis szintén a lovak közé zuhant. A lovak e pillanatban neki vadulva rohantak a Főutczának maguk alatt összetiporva a kocsist, a ki a gyeplőszárnál fogva oda volt akadva a lovak közé. A szerencsétlen kocsis a Lyczeum utcza sarkan maradt el a száguldó fogattól s teljesen összetörve holtan feküdt a földön. A lovak tovább rohantak s ugyancsak még a Lyceum épület előtt Weininger Ádám nevü kütörő napszámost gázoltak el, ki a hátamögött rohanó lovak elől már nem volt képes kitérni. A terhes kocsi mellét lábait a fejét sértette meg ügy, hogy élethez alig van remény. A halottra gázolt kocsist a halottas házba, a sulyosan sérült napszámost a kórházba szállitották.

— **Papir-árverés**. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóság a következő sorok közlésére kért föl bennünket. A pécsi m. kir. pénzügyigazgatóságnál folyó évi október hó 22-én d. e. 10 ór kor szóbeli és irásbeli zárt ajánlatok mellett mintegy 25. méter mázsa papir fog elárvereztetni, és a zárt ajánlatok 25 frt. bánatpénzzel folyó évi október hó 21-ig délelőtt 11 óráig a pénzügyigazgatóság főnökénél benyujtandók. Részletes felvilágositások a pénzügyigazgatóságnál Király utcza 11. szám I. emelet 6. ajtó sz. a. kaphatók. — Közöltük a hirdetményt ujdonsági rovatunkban, mert erre kért föl a pénzügyigazgatóság, csak aztán ne „kegyeskedjék“ valahogy a szivességért belőlünk 30 kr hirdetési bélyeg illetéket kipréselni! Egyébként ott volna ennek a helye, a hova a „Fünfkirchner Zeitung“ tette, a mely ügy látszik hivatalos lapja a magyar kir. pénzügyigazgatóságnak.

— **Halálozás**. A Lakits-családnak gyásza van. Dr. Kovécs Gyuláné, Lakits Mari hosszas betegség után e hó 13-án elhúnyt élte 31-ik évében. Temetése a Rokonság s nagyszámu ismerősök részvéte mellett hétfőn délután ment végbe. — Szászi Sándor e hó 17-én rövid szenvedés után, élte 40-ik évében elhúnyt Pécsvaradon.

— **Hetven éves asszony öngyilkossága**. Talik Anna napszámosnő, ki Zelms téglagyárában dolgozott, vasárnap reggel a téglagyártelepen levő kutba ugrott. A telepen lakók már csak akkor vették észre, mikor a viz a fölszinre vetette az asszonyt. Csáklyákkal kihuzták, teleitta magát vizzel s megfult. Az előhivott dr. Czirer rendőrorvos szintén a teljes halált konstatálta. Fején az esés következtében több erős ütést szenvedett. A bonczolásnál kiderült, hogy erős szivbaja volt a hetven éves asszonynak; szive rendkivül nagy s kamrái tele voltak vérrel. Öngyilkossági okát nem tudják; valószinü azonban, hogy e szivbaja egyik rohamában életüntságból vetett véget a szenvedéssel teli hosszu életének.

Nyilt-tér.*)

T. cz. Medveczky mérnök urnak Mohácson.

F. é. okt. hó 5-én kelt 1306. számú levelére van szerencsém következőleg válaszolni: Önhöz beterjesztett feljelentésemet egész terjedelmében fentartom, söt azt bebizonyitani is fogom. Ön állitja, hogy az valóttlan; tagadom, mert ön 1887. évben Leovics Pállal nem egyszer, söt folyó évben is (augusztus 14-én, délután) szintén vadászott. — Ön 1887. évben tartott körvadászat alkalmával több egyént (polgárokat) meghitt és velük együtt vadászott — a nélkül, hogy azoknak lett volna az adóhivataltól vadászjegyök.

Hogy Leovics Pál önnek „hivatalos társa“, azt igazán nem tudtam! Egyébként a hivatkozott 1878: V. t. cz. 270. §-ának értelme szerint legyen szives eljárni; nagyon fogok örülni, hogy a Tek. biróság előtt állitásaimat igazolhatom.

Végül: lovagiasságáról (?) meg vagyok győződve, felkérem ezentul velem . . . nem levelezni.

Mohácson, 1888. október 10-ikén.

Perczel Ferencz.

*) E rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

NAGY FERENCZ laptulajdonos.
KIS JÓZSEF, lapvezér. VÁRADY FERENCZ, felelős szerkesztő.

Hirdetések.

16078
tkv. 1888. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy Czike Katalin székédi lakós végrehajtatónak Nagy József herendi lakós végrehajtást szenvedő elleni 116 frt 48 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbiróság területén lévő Herend község határában fekvő, a herendi 43. sz. tjkvben felvett 43. hsz. számu kertből és ²/₄ telekből Nagy Józsefet illető ¹/₃ részre az árverést 608 frt 33 krban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1888. évi november hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Herend községházánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át, vagyis 60 frt 83 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Pécsett, 1887. évi okt. hó 17-ik napján.

Bogyay Pongrácz,
kir. törvszéki biró.

Pécsett, a Márton-utcza 16. szám alatt

sütöde

2 kemenczével, 3 szoba, konyha, éléskamara és pincze

(3—1) **bérbe adandó.**

Bővebb fölvilágositást nyerhetni a **Weidinger Ferencz**-féle gőzmalomban.

10885
tk. 1888. sz.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék, mint tkvi hatóság közhirré teszi, hogy Szautter Gusztáv végrehajtatónak Petkovits Péter pellérdi lakós végrehajtást szenvedő elleni 25 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a pécsi kir. járásbiróság) területén levő, Pellérden fekvő, a pellérdi 618. sz. tjkvben felvett 80. hszsz. 174. sz. házra az árverést 431 frtban ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. **évi október hó 29 ik napján d. e. 10 órakor Pellérden** a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át vagyis 43 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsett, 1888. évi julius hó 3-ik napján.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Lukríts István,
kir. törvényszéki biró.

Eladó szőlő.

Farkas István volt kökényi ispán örökösei tulajdonát képező a keszüi határban **4 holdnyi szőlő présházzal, teljes felszereléssel, idei 110 akó terméssel 4000** frtért kedvező feltételek mellett eladható. — Értekezhetni szivességből Kletzl Gyula keszüi tanitónál.

13806. / 1888. sz.

Póthirdetmény.

A pécsi kir. törvszék, mint telekkvi hatóság közhirré teszi, miszerint Varga Mihály és neje magy.-peterdi lakos, végrehajtatónak Lukács János m.-peterdi lakós végrehajtást szenvedett elleni 100 frt s jár. iránti végrehajtási ügyében 12216/1888. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a magyarpeterdi 30. sz. tjkvben felvett $^2/_4$ telekre 1950 frt kikiáltási árban magyar-peterd község házához 1888. **évi november hó 15-ik napjának d. e. 10 órájára** kitüzött árverés az 1881. 60. t. cz. 167. §-a alapján Kelemen István végrehajtató érdekében is 250 frt s jár. kielégitése végett megtartatni fog.

Kelt a pécsi kir. törvszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1888. augusztus 31.

Bogyay Pongrácz,
kir. tszéki biró.

14780 / 1888. ikt. szám.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhirré teszi, hogy ifju Némethy József pécsi lakós végrehajtatónak Cseke István és neje szül. Zak Anna komlói lakósok végrehajtást szenvedő elleni 226 frt 15 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék a sásdi kir. járásbiróság területén lévő Komló községben fekvő a komlói 41. sz. tjkvben felvett $^2/_4$ telekből Cseke István és neje Zak Annát illető részére 482 frt becsárban; az ugyanazon tjkvben foglalt + 413, 1028 és 1064. hszsz. fekvőségekre egészben, tehát nemcsak végrehajtást szenvedőket illető fele részére, hanem a társtulajdonosok Pandur István és neje Zak Örzsét illető fele részére és minthogy e fekvőségek egyike sem itti meg a törvényes 200 frt becsár összegét és ugyan a + 413. hszsz. fekvőségre 8 frt becsárban; a + 1028. hszsz. fekvőségre 21 frt becsárban; és a + 1064. hszsz. fekvőségre 5 frt becsárban; valamint a komlói 110. sz. tjkvben felvett 14. hszsz. 14. sor számu házra 160 frt becsárban; ugy a komlói 157. sz. tjkvben felvett 424. hszsz. szőlőre 10 frt mint ezennel megállapitott kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanokra az **1888. évi deczember hó 13-ik napjának délelőtti 10 órája Komlón a község házánál** megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 48 forint 20 kr., 80 kr., 2 forint 10 kr., 50 krajczár, 16 forint és 1 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni; avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a biróságnál előleges elhelyezéséről kiállitott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1888. évi szept. hó 24-én.

Lukrits István kir. törvényszéki biró helyett:

Váry Gyula,
kir. törvényszéki biró.

T. c. (3—3)

Denaturált szeszünk

(nem élvezetre szánt, hanem házi és ipari czélokra alkalmas, fogyasztási adómentes szesz) részlet eladás czéljából egy kizárólagos főlerakatot létesitettünk

Brázay Kálmán

nagykereskedő úrnál, Budapesten,
Muzeum-körut 23-dik szám alatt,
hová minden 100 liter-t meg nem haladó rendelményt intézni kérünk.

Első magyar szeszfinomitógyár
LINZER KÁROLY és FIA.

Eredeti Rauschenbach-féle
Borsajtókat

kettős emeltyüszerkezettel a legnagyobb nyomás kifejtésére, a törköl utánsajtolására is igen czélszerűek; továbbá
SZŐLŐZÚZÓKAT
gyárt és legolcsóbban szállít
Grossmann és Rauschenbach
első magyar gazd. géppgyára
Budapest, külső váczi-út 7.

Értesités!

Van szerencsém a nagyérdemü közönséget értesiteni, hogy

november l-től kezdve

háziasan és kitünően főzött izletes ételeket, különösen finom és közönséges tésztákat, valamint húsnemüeket *lehetőleg nagy változatossággal* házon kivül kiszolgálok.

Egy külön étkező szobát is berendezek az olyan t. cz. egyéniségek részére, kik családdal nem birnak, vendéglőbe nem akarnak járni s háziasan óhajtanak étkezni.

Azon t. cz. úrhölgyek, kik a kitünő főzést elsajátitani óhajtják, jutányos díj mellett fölvétetnek.

Félhavi és havi előrefizetéseket vagy előjegyzéseket már most elfogadok

Ó-posta-utcza 4. sz. lakásomban.

Kiváló tisztelettel
681. (3—1) **özv. Takácsy B.-né.**

Legujabb női kalapok!

Izléses Col fűzők!

Van szerencsém a tisztelt helybeli, valamint a vidéki nagyérdemü hölgyközönségnek becses tudomására hozni, hogy a bevásárlási utamról megérkeztem és a bevásárolt kalapok Párisz ból, valamint Bécsből szinten megérkeztek.

Ösmerve a nagyérdemü közönség igényeit, nem sajnállam a költséget, valamint a faradságot, hozfam oly kalapokat, hogy határozottan mondhatom, miszerint a legmagasabb igényeket kielégithetem, különben izlésemet a kiállitason is már bemutattam, mert kiállitott kalapjaim igen nagy tetszésnek örvendettek, a melyek közül egyet **nagyságos Pálmai Ilka urnő** szintén vásárolt.

Dús választékot tartok a legujabb kalapmintákban, hozzá való diszekben, csipke, szalag és tollakkal.

Végül vagyok bátor megemliteni, hogy üzletemet egy **ujonnan épült teremmel** megnagyobbitottam és kényelmesen berendeztem.

A nagyérdemü közönség becses pártfogását és tömeges megrendelését kérve

maradtam kiváló tisztelettel

Kohn Katicza
divatárusnő,
Széchényi-tér 8. sz. a nemzeti kávéházzal szemben.

Szép diszek, arcz- és gyászfátyolok.

Vidékre rendelések pontosan teljesittetnek.

The Neuchatel Asphalte Company Limited

kizárólagos engedményese a Val de Travers asphalte bányáknak Helvécziában

részvénytőke 1,000,000 font Sterling

Főszékhely: **London.**

Fióktelep: **Budapest, V., Ferencz József-tér 6. sz.**

elvállal mindennemü asphalte-munkákat, nevezetesen: **kocsiutak, járdák, udvarok, kapualjak, istállók, konyhák** stb. beburkolását és különösen

nedves falak kiszáritását

jutányos árak és kedvező fizetési feltételek mellett, melyeknek köszöni, **hogy a nevezetesebb magyar vidéki városokban** eddig majdnem **kizárólag** minden, **1887. végéig összesen 90.000 □-méterre** rugó munkát készitett, **Budapesten 235,000 □-métert** és az **egész világon** közel **7 millió □-métert.**

Felvilágositásokkal, árjegyzékekkel szivesen szolgálunk.

Az igazgatóság.

Eddig még fölülmulhatlan
a MAAGER W.-féle
cs. kir. szabadalmazott, valódi tiszta

Csukamáj-olaj

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és **könnyen emészthetősége** folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legtisztább, legjobbnak elismert szer: **mell- és tüdőbajok, görvély, daganatok, kelések, bőrkiütések, mirigyek, gyengeség** stb. ellen — egy üveg ára **1 frt** — kapható gyári raktárban: **Bécsben, Heumarkt 3. sz.** alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb s jobb nevü gyógyszertáraiban.

Pécsett kapható: Sipöcz István, Zsiga László Erreth János, gyógyszertárában; Reeh Vilmos és Spitzer fia kereskedésében.

Első Pécsi Temetkezési Intézet „Kegyelet“

Ó-posta utcza 22-ik szám

elvállalja a

temetkezések rendezését

a tulajdonát képező franczia minta szerint épitett diszes légmentes üveg- és nyitott halottas kocsijaiban, itt helyben és vidékre, olcsón és legszebb kivitelben.

Diszes ravatalozások felállitását minden osztályhoz.

A halottak szállitását minden irányban.

Raktár ércz- és fakoporsókból, szemfedők, sirkoszoruk, férfi- és női halottas ruhák.

A pontos kivitelért az intézet alolirott tulajdonosai kezeskednek:

Hoffman Károly. Edhoffer Ferencz.
Hártl Ferencz. Szigriszt János,
Kindl Ferencz. Lauber Rezső.

Gindl Alajos rendező.

7763. sz. / 1888.

Árverési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tekintetes Tanácsának fenti szám alatt kelt határozata folytán ezennel közhirré teszem, miszerint a város tulajdonát képező és a bányatelepi rendőri hivatal mellett levő

korcsmaépület

összes tartozékaival együtt, folyó október hó 24-én délelőtt 10 órakor hivatalos helyiségemben (városház II. emelef 33. ajtó) tartandó nyilvános árverés és zárt ajánlati tárgyalás utján, 855 frt évi bér kikiáltása mellett 1889. évi január 1-től kezdődő három egymás utáni évre bérbe fog adatni.

Felhivatnak a bérleni szándékozók, miként a kikiáltási ár 10 százalékának megfelelő bánatpénzzel ellátandó zárt ajánlataikat legkésőbb e hó 23-án délutáni 5 órakor a polgármesteri hivatalnál adják be, avagy ugyanily bánatpénzzel ellátva a szóbeli árverésen jelenjenek meg.

A részletes feltételek nálam a délelőtti hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Pécsett, 1888. évi októbber 17-én.

Jilly Alajos,
vár. tanácsos.

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár Bécsben

Singerstrasse 15. sz. „Zum gold. Reichsapfel“.

Vértisztitó labdacsok ezelőtt **egyetemes labdacsok** neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben e labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacsok számtalanszor és a legrövidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr., bármentetlen utánvét mellett megküldéssel 1 frt 10 kr. A pénz előleges beküldése mellett, bármentes megküldéssel együtt 1 tekercs labdacs 1 frt 25 kr., 2 tekercs 2 frt 30 kr., 3 tekercs 3 frt 35 kr., 4 tekercs 4 frt 40 kr., 5 tekercs 5 frt 20 kr., 10 tekercs 9 frt 20 kr. (1 tekercsnél kevesebb nem küldetik szét.)

Valódinak csak azon labdacsok tekintendők, melyek utalványa Pserhofer J. névaláirásával van ellátva, s melyek a dobozok tetején ugyanazon névaláirást viselik veres nyomásban.

Számtalan levél érkezett, melyek irói hálát mondanak a labdacsokért, melyeknek a legkülönfélébb és legsulyosabb betegségekben egészségük helyreállitását köszönik. A ki csak egyszer kisérletet tett velük, tovább ajánlja azokat.

A számtalan köszönöiratok közül idemellékelve közlünk néhányat:

Schlierbach, 1888. febr. 17.
Tekintetes ur! Alólirott tisztelettel kérném az ön valóban rendkivül hasznos és kitünő vértisztitó-labdacsaiból ismét két tekercscsel megküldeni. — Mély tisztelettel
Neureiter Ign. gyakorló orvos.

Hrasche, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.
Tekintetes ur! Valóban az isten szent akarata volt, hogy az ön labdacsai kezeimhez jutottak, s jelenleg megirom önnek azok eredményét: gyermekágyban meghültem ugy annyira, hogy dolgaimat már nem voltam képes végezni s ezóta már bizonyára rég meghaltam volna, ha az ön csodálatra méltó labdacsai meg nem mentenek. Az isten áldja meg önt ezerszeresen érte. Hiszem, hogy az ön labdacsai tökéletesen ki fognak gyógyitani, mint ahogy másokat is meggyógyitottak. **Knific Therézia.**

Bécsujhely, 1887. deczember 9.
Tekintetes ur! Legforróbb köszönetemet fejezem ki önnek 60 éves nagynéném nevében. Öt évig szenvedett idült gyomorhurut s vizkórban. Az élet már csak kin volt rá nézve s valóban egészen le is mondott az életről. — Véletlenül valahogy az ön kitünő vértisztitó labdacsaiból egy dobozzal juto'tak kezeihez, s annak huzamosabb ideig való használata után teljesen felgyógyult.
Mély tisztelettel **Weinzettel Jozefa.**

Mitterinzersdorf, 1886. január 10.
Kirchdolf mellett, Felső-Ausztria.
Tekintetes ur! Sziveskedjék kérem részemre az ön kitünő vértisztitó labdacsaiból posta utján egy dobozzal megküldeni. Nem mulaszthatom el, hogy ezen kitünő labdacsok értékét illetőleg legmelegebb elismerésemet ki ne fejezzem, s mindenütt, ahol csak alkalmam fog nyilni, a legmelegebben fogom azt a szenvedőknek ajánlani. Jelen köszönetnyilvánitásomat illetőleg pedig felhatalmazom önt annak nyilvántételére.
Mély tisztelettel **Kastner Therézia.**

Gotschdorf, 1886. október 8.
Kohlbach mellett, Osztrák-Szilézia.
Tekintetes ur! Tisztelettel felkérem önt, sziveskednék az ön egyetemes vértisztitó labdacsaiból egy 6 dobozból álló tekercset megküldeni. Egyedül csak az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy gyomorbajomtól, mely öt éven át gyötrött, megszabadultam. — Nem is fog nálam ezen labdacs sohase hiányozni, s tekintetességednek pedig ezennel a legmelegebb köszönetemet fejezem ki.
Legmélyebb tisztelettel **Zwikl Anna.**

Rohrbach, 1886. febr. 18.
Tekintetes ur! Mult év november havában egy tekercs labdacsot rendeltem meg önnél. Ugy én, mint nőm ennek a legjobb sikerét tapasztaltuk; mindketten hiányos székelés és heves főfájásban szenvedtünk elannyira, hogy már a kétségbeeseshez voltunk közel, daczára hogy még csak alig 46 évesek vagyunk. S ime! az ön labdacsai csodákat müveltek s minket bajainktól megszabaditottak. — Mély tisztelettel
List Antal

Fagy balzsam, Pserhofer J.-tól, évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemü fagybajok és idült sebek stb. ellen 1 tégely 40 kr., bármentes megküldéssel 65 kr.

Keskeny utifü nedv, hurut, rekedtség, gürcsköhögés stb. ellen. 1 palaczk 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, legjobb szer minden köszvényes és csuzos baj ellen, a fagyszaggatás, csipőbaj, fülszaggatás, sat. ellen. 1 frt 20 kr.

Por lábizzadás ellen. Egy doboz ára 50 kr. bármentes megküldés mellett 75 k.

Golyva-balzsam, a legmegbizhatóbb szélkóros nyak ellen, 1 üvegese 40 kr., bármentes megküldéssel 65 kr.

Élet-essenczia (prágai cseppek, svéd cseppek), megromlott gyomor, rosz emésztés, mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. Egy üvegese 22 kr.

Angol csoda-balzsam, 1 üveggel 12 kr., 12 üveggel 1 frt 20 kr.

Fiaker-por, hurut, rekedtség, köhögés sat. ellen 1 dobozzal 35 kr., bármentes megküldéssel 60 kr.

Tannochinin-hajkenőcs, Pserhofer J.-tól a legjobb hajnövesztő szer 1 szelencze 2 frt.

Egyetemes tapasz, Steudel tanártól vágott és szurt sebek, minden mérges kelevények és a lábak régi, időszakonkint kifakadó kelései, a körömféreg és a sebes és gyulladásos emlők és hasonló bajok ellen jónak biron; ult. Egy tégely 50 kr. bármentes megküldéssel 75 kr.

Egyetemes tisztitó só, Bullria A. W.-tól kitünő háziszer megszavart emésztés minden következményével, ugy mint fejfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Szem-essentia dr. Romerhausentől, egy üveg 2 frt 50 kr., fél üveg 1 frt 50 kr.

Az itt felsorolt készitményeken kivül, valamennyi az ausztriai lapokban hirdetett bel- és külföldi gyógyászati különlegesek készleten tartatik, a minden esetleg raktáron nem levő czikk kivánatra pontosan s legjutányosabban beszereztetik.

Postai küldemények az öszeg beküldése nagyobb megrendeléseknél utánvétel mellett és a leggyorsabban eszközöltetnek. (12—1)

A pénz előleges beküldése mellett (legczélszerűbben postautalvány mellett a viteldij sokkal kevesebbe kerül, mint az utánvétel mellett való küldésnél.

A legtöbb elősorolt specialitás kapható Budapesten Török József gyógyszertárában, király-utcza 12

!!! Etablissement Reutter !!!

Budapesten a magy. kir. operaszinházzal szemben

a m. kir. államvasutak palotájában levő, volt **RUSCHER**

vendéglői összes helyiségeket bérbevettem

és ott elegáns berendezéssel, minden igényeknek megfelelő

vendéglőt nyitottam,

ahol finom izletes ételek sőt

kis adagu pecsenyék és ételek is kiszolgáltatnak,

hogy ez által az étkezést minél olcsóbbá tegyem.

Az összes vendéglői helyiségeket — melyek a tágas ó stylü **pinczei sörcsarnokból** és az I. emeleten levő termekből állanak — ujból kitatarozattam és földiszittettem. Mintán e helyiségek eddig is a **külföldiek és az idegenek találkozási és gyülhelyét** képezte, különösen ajánlom tehát vendéglőmet — ahol kipróbált szakácsokat alkalmaztam — **a vidéki vendégek figyelmébe. Szinházi előadások után** mindig frissen készült ételekkel szolgálok. **Dréher sört** és legjobb borokat mérek. Kisebb társaságoknak külön kis termek (chambre separee) állnak ingyen rendelkezésre.

Tisztelettel
(3—3) **Reutter Nándor.**

Nyomatott Taizs József könyvnyomdájában.